

Bizantyjska Pieczęć z Cieszyna

Data publikacji: 12.09.2007 0:00

Na wystawie pt. „Skarby ziemi wydarte”, zorganizowanej przez Dział Archeologii Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie, oglądać można po raz pierwszy w Cieszynie, kopię ołowianej pieczęci bizantyjskiej z przełomu XII i XIII w. znalezionej podczas badań archeologicznych na Górze Zamkowej w latach '50 XX w.

Pieczęć ta, ze względu na swoją unikalność (do czasów obecnych zachowały się tylko trzy podobne!), przechowywana jest w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie, czyli w placówce prowadzącej ówczesne badania. Niestety dział Archeologii Muzeum Śląska Cieszyńskiego powstał dopiero końcem lat '60 więc wszystkie zabytki znalezione przez PMA zostały wywiezione do Warszawy.

Pieczęć zachowana jest w stanie doskonałym, nie posiada żadnego uszczerbku, co dodatkowo podnosi jej wartość. Z pewnością dotarła do Cieszyna wraz z dokumentem. Na rewersie znajduje się napis: (MONACHUS SCE(=SANCTE) RESURRECTIONIS ECCLESIE PATRIARCHA) Awers zdobi Anastasis- scena Zmartwychwstania, wyobrażona jako powrót Chrystusa z wędrówki do piekieł, w otoczeniu prarodzciców- Adama i Ewy, a także proroków (starotestamentowych królów Dawida i Salomona).

Napis na rewersie sugeruje, że wystawcą pieczęci był Aymar (Monachus), patriarcha Cezarei Palestyńskiej w latach 1187-1194, a w latach 1194-1203 Jerozolimy. Motyw Anastasis był szczególnie popularny na pieczęciach patriarchów Jerozolimy, ponieważ w tym mieście miało miejsce Zmartwychwstanie. Wystawienie pieczęci należy więc łączyć z okresem działalności Aymara jako patriarchy Jerozolimy, czyli 1194-1204 r.

Aymar dwukrotnie wysyłał dokumenty do Polski, prawdopodobnie pierwotnie znajdowała się przy pierwszym z nich 1. Nie znamy daty dotarcia tego listu do Cieszyna, do kogo był adresowany, jaką treść zawierał, jest to jednak przykład kontaktów z Bizancjum w okresie wypraw krzyżowych. Cieszyńska Góra Zamkowa kryje jeszcze wiele skarbów z przeszłości. Jest to teren zasiedlany już w czasach prahistorycznych. Znajdują się tutaj nie tylko pozostałości po średniowiecznym grodzie i zamku, ale również osady ludzkie sprzed kilku tysięcy lat (w tym także Celtów). Ważne jest aby archeolodzy byli obecni przy wszelkich pracach ziemnych prowadzonych w obrębie Zamku i Starego Miasta w Cieszynie, po to aby nie przeoczyć równie ważnych, spektakularnych przedmiotów kryjących się pod naszymi stopami.

Kopię pieczęci można oglądać na wystawie „Skarby ziemi wydarte” w Galerii Wystaw Czasowych Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie, do końca września.

Zofia Jagosz-Zarzycka